

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till gatu- och samhällsmiljönämnden

Datum:
2022-04-12

Diarienummer:
KSN-2021-03461

Handläggare:
Martina Hedström

Svar på motion om avgiftsfri kollektivtrafik för skolungdomar och pensionärer från Lovisa Johansson (FI) och Stina Jansson (FI)

Förslag till beslut

Gatu- och samhällsmiljönämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Ärendet

Lovisa Johansson (FI) och Stina Jansson (FI) föreslår i en motion väckt den 13 december 2021

- att Uppsala kommun inför avgiftsfri kollektivtrafik för skolungdomar i grund- och gymnasieskolan utan tidsbegränsningar, samt
- att Uppsala kommun inför avgiftsfri kollektivtrafik för pensionärer utan tidsbegränsningar.

Beredning

Motionen har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen och kommunledningskontoret.

Föredragning

Uppsala kommun arbetar på en mängd olika sätt med att få människor att resa mer hållbart. Bland annat arbetar gatu- och samhällsmiljönämnden med framkomlighet och infrastruktur för busstrafik och samverkar med Region Uppsala om hur resandet med kollektivtrafik ska kunna öka.

Ungdomar och pensionärer reser redan idag med kollektivtrafiken till ett reducerat pris och de barn och ungdomar som har långt till sin tilldelade skola har rätt till skolskjuts

eller busskort för skolresor. Att göra kollektivtrafiken helt avgiftsfri för dessa grupper kan leda till att de som idag går och cyklar använder kollektivtrafiken i stället vilket skulle leda till ökade kostnader både för kollektivtrafik och för de miljö- och hälsokonsekvenser som ett mindre aktivt resande innebär.

Uppsala kommun har tillsammans med Region Uppsala infört möjligheten att köpa rabatterade seniorkort för medborgare som är 70 år och äldre. Kortet gäller under lågtrafik och efter subvention kostar det resenären 150 kronor per månad. Satsningen pågår som ett pilotprojekt under 2021 och 2022 och bör utvärderas innan nytt beslut tas om eventuell fortsättning eller utökning över dygnet.

Satsningen på subventionerade seniorkort som gäller under lågtrafik uppskattades inför införandet kosta kommunen cirka 13 miljoner kronor per år. Denna uppskattning byggde på 4000 abonnenter. I Uppsala kommun finns det cirka 37 700 barn och unga mellan 6 år och 19 år. Med hänsyn till att effekten av att avgiftsbefria kollektivtrafik för skolungdomar i grund- och gymnasieskolan samt pensionärer är ytterst tveksam, och då kostnaden för avgiftsfri kollektivtrafik för dessa grupper skulle bli hög, föreslås motionen att avslås i enighet med föredragningen i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Föreliggande förslag till beslut medför inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 12 april 2022
- Bilaga, Motion om avgiftsfri kollektivtrafik för skolungdomar och pensionärer

Stadsbyggnadsförvaltningen

Anna Axelsson
Biträdande
stadsbyggnadsdirektör

Motion: Avgiftsfri kollektivtrafik för skolungdomar och pensionärer

Det finns flera fördelar med avgiftsfri kollektivtrafik. Det handlar om minskade växthusgasutsläpp, men det handlar också om jämlikhet och att tillgängliggöra kommunen för fler. För många invånare är tillgänglig kollektivtrafik en förutsättning för att kunna förflytta sig och delta i samhället.

Uppsala kommun arbetar för att öka andelen resor med kollektivtrafik och minska privatbilismen. Avgiftsfri kollektivtrafik är en bra insats för att nå dit, och medan regionen inte infört det kan kommunen ta ett steg i rätt riktning. Det gör vi genom att erbjuda busskort för skolungdomar och pensionärer, avgiftsfritt alla tider, året runt.

Det finns flera exempel där kommuner subventionerat kollektivtrafik trots att ansvaret för frågan ligger under regionen. I Avesta löstes det genom att kommunen betalar in en bestämd summa till Dalatrafik, som sköter kollektivtrafiken. I Örnsköldsvik infördes 2016 en lyckad modell där ungdomar enkelt kan ansöka hos kommunen om att få ett resekort.

Att erbjuda unga gratis kollektivtrafik är viktigt för att skapa hållbara transportvanor. Då kollektivtrafik kan nyttjas till skola, vänner och fritidsaktiviteter kommer privatbilismen minska. Det kan antas att färre föräldrar kommer att skjutsa sina barn till och från dessa aktiviteter. God tillgänglighet till kollektivtrafik är dessutom en demokratifråga då en kan förflytta sig oberoende av andra.

Pensionärer är en annan prioriterad grupp som skulle gynnas av gratis kollektivtrafik. Vi har idag ett pensionssystem som slår skoningslöst mot framförallt kvinnor som haft låga inkomster och tagit stort ansvar för barn och familj. Personer som invandrat till Sverige i vuxen ålder riskerar även de att få mycket låga pensioner. Gratis kollektivtrafik för pensionärer är ett sätt att kompensera för detta samtidigt som det ger ökade möjligheter till mobilitet vilket motverkar isolering och ensamhet.

Med anledning av detta yrkar vi att:

- Uppsala kommun inför avgiftsfri kollektivtrafik för skolungdomar i grund- och gymnasieskolan utan tidsbegränsningar.
- Uppsala kommun inför avgiftsfri kollektivtrafik för pensionärer utan tidsbegränsningar.

Lovisa Johansson (F!)

Stina Jansson (F!)